

DOSAR NR. 4514/3/2012

ROMANIA
TRIBUNALUL BUCURESTI SECTIA A V- A CIVILĂ
SENTINȚA CIVILĂ NR. 150

Ședința secretă de la data 25.01.2013

Tribunalul constituit din :

PRESEDINTE: CRINA-LILIANA BURICEA
GREFIER: MIHAELA ROCEANU

Din partea Ministerului Public-Parchetul de pe lângă Tribunalul București participă procuror Voicu Cezar.

Pe rolul Tribunalului se află soluționarea cererii de chemare în judecată formulată de reclamantul Calmanovici Viorel în contradictoriu cu pârâtul Statul Roman prin Ministerul Finanțelor Publice, având ca obiect *reparare prejudicii erori judiciare*.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 18.01.2013, fiind consemnate în încheierea de la aceeași dată, care face parte integrantă din prezenta, când Tribunalul având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitate părților să depună la dosar note scrise, a amânat pronunțarea la data de 25.01.2013 când, în aceeași compunere:

TRIBUNALUL

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București Secția a V-a Civilă la data de 15.02.2012 sub nr. 4514/3/2012, reclamantul CALMANOVICI VIOREL, în contradictoriu cu Statul Roman, reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice, a solicitat pronunțarea unei hotărâri prin care să se dispună obligarea acestuia la despăgubiri în sumă totală de 807.500 euro (echivalentul în lei la data plății) pentru acoperirea daunelor produse prin eroarea judiciară constând în condamnarea nelegală la o pedeapsă de 3 ani și 6 luni închisoare de către Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) prin decizia penală nr. 3418 din 18 iunie 2004, eroare care rezultă din sentința penală de achitare nr. 40/10.02.2011, pronunțată de Curtea de Apel București, definitivă prin decizia penală nr. 3471 din 07.10.2011 dată de către ICCJ. Invederează ca din aceasta sumă, daunele morale sunt în cuantum de 800.000 euro (echivalentul în lei la data plății), iar daunele materiale, în sumă de 7.500 euro (echivalentul în lei la data plății). De asemenea, a solicitat includerea perioadei cuprinsă între 02.08.2002 până la reintegrarea efectivă în funcția de ofițer în cadrul Ministerului Administrației și Internelor în calculul vechimii în funcție și obligarea paratului la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, reclamantul a aratat ca în urma absolvirii Școlii militare, la data de 01.12.1991, a fost angajat subofițer, ulterior ofițer în cadrul Ministerului Administrației și Internelor, în anul 2002 fiind angajat ofițer cu atribuții de cercetare penală în cadrul Poliției sector 2 București. Prin

Rechizitoriul nr. 3/P/2002 din data de 25.09.2002 al Parchetului Național Anticorupție a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de luare de mită și sustragere sau distrugere de înscrisuri, prev. de art. 254 alin. 1 C.pen. cu referire la art. 7 alin. 2 din Legea nr. 78/2000, respectiv art. 242 alin. 1 și 3 C.pen. cu aplicarea art. 33 C.pen. Anterior trimiterii în judecată, prin două ordonanțe din data de 2 august 2002, Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar București a pus în mișcare acțiunea penală și a dispus arestarea preventivă care a fost succesiv prelungită până la data de 18 martie 2003 când, prin sentința penală nr. 11 a Curții de Apel București, s-a dispus achitarea pentru ambele infracțiuni de care era acuzat, în temeiul art. 11 pct. 2 lit. a raportat la art. 10 lit. a (fapta nu există). În urma admiterii recursului declarat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, prin decizia penală nr. 3418 din 18.06.2004 dată de ICCJ, a fost condamnat la o pedeapsă rezultantă de 3 ani și 6 luni închisoare și 2 ani pedeapsa complementară a interzicerii drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a, b, c C. pen., pe durata prevăzută de art. 71 C. pen. Conform acestei decizii, a fost emis mandatul de executare a pedepsei închisorii nr. 54 din 30 iunie 2004, în baza căruia a executat pedeapsa în intervalul de timp 08 iulie 2004 - 27 septembrie 2005, când a fost eliberat condiționat prin sentința penală nr. 2906 din 20 septembrie 2005 definitivă prin nerecurare.

Ulterior, prin Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 01 iulie 2008 în cauza *Calmanovici împotriva României* s-a stabilit încălcarea mai multor dispoziții ale Convenției, iar Curtea, citând cazul *Sejdovic împotriva Italiei* (nr. 56.581/00, CEDO 2006), a reamintit Statului român că, dacă un particular, "esfe condamnat la finalul unei proceduri caracterizate prin încălcări ale cerințelor art. 6 din Convenție, un nou proces sau o redeschidere a procedurii la cererea părții interesate reprezintă, în principiu, un mijloc adecvat de redresare a încălcării constate...". Urmare a Hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului a formulat cerere de revizuire a deciziei penale nr. 3418/2004, înregistrată sub nr. 5574/1/2009 la Completul de 9 judecători al ICCJ. Prin decizia penală nr. 781 din 19 octombrie 2009, Completul de 9 judecători al ICCJ a admis cererea de revizuire, a desființat dec. pen. nr. 3418/2004 și a dispus rejudecarea recursului declarat de Parchet împotriva sent. pen. nr. 11/2004 pronunțată de Curtea de Apel București. Prin decizia penală nr. 1411 din 14 aprilie 2010, cauza a fost trimisă spre rejudecare Curții de Apel București. Prin sentința penală nr. 40 din 10 februarie 2011, Curtea de Apel București a dispus achitarea reclamantului pentru infracțiunea prevăzută de art. 254 alin 1 C.pen., cu referire la art. 7 din Legea nr. 78/2000 în temeiul art. 11, pct. 2 lit. a, rap. la art. 10, lit. c C.Pr.Pen. (fapta nu a fost săvârșită de inculpat) și în temeiul art. 11, pct. 2 lit. a, rap. La art. 10 lit. a (fapta nu există) cu privire la infracțiunea prevăzută de art. 242 alin. 1 și 3 C.pen. Sentința penală de achitare, menționată mai sus, a rămas definitivă prin decizia penală nr. 3471 din 07.10.2011 pronunțată de ICCJ, prin care s-a respins, ca nefondat, recursul declarat de Parchetul de pe lângă ICCJ - Direcția Națională Anticorupție.

Cu privire la *cuantumul daunelor morale*, invedereaza ca acestea sunt justificate in primul rand pe durata actului de justiție, respectiv 10 ani, in cursul carora viața sa a fost deturnată de la mersul ei firesc și canalizată pe un drum dificil, sinuos, cu multe obstacole și ocolișuri, drumul căutării dreptății. In final

și după intervenția instanței europene, a obținut satisfacția de a fi declarat nevinovat. Această satisfacție nu este de natură a repara însă, traumele suferite prin actele de nedreptate repetată încercate în cursul procesului penal și prin așteptarea distructivă emoțional până la momentul în care actul de justiție a fost realizat cu adevărat. În acest interval de timp, a trecut prin întreaga gamă de emoții negative: revoltă, frustrare, mânie, dezamăgire, rușine, neputință, depresie, anxietate, furie, umilință, teamă, neîncredere, disperare, gânduri suicidare ș.a.m.d. Acest spectru emoțional a însoțit, într-o manifestare sau alta, atingerile aduse libertății, onoarei, demnității și reputației mele care au îmbrăcat diverse forme, printre care lipsirea de libertate fără temei legal - cu referire la acest aspect, instanța trebuie să aibă în vedere faptul că a fost lipsit de dreptul fundamental la libertate dintr-o eroare judiciară (prin Hotărârea din 01 iulie 2008 în cauza Calmanovici împotriva României a analizat încălcarea garanțiilor și a procedurii echitabile în cursul procesului penal, pornind de la premisa existenței unor temeuri legale pentru restrângerea/suprimarea libertății mele); privarea de viață privată, familială, lipsirea fiului sau de beneficiile relației tată-fiu, lipsirea familiei sale de contribuția materială și morală în gestionarea problemelor de zi cu zi; privarea de experiența profesională pe care ar fi dobândit-o prin exercitarea efectivă a atribuțiilor de serviciu; expunere mediatică de natură a-i leza grav onoarea, demnitatea, reputația - au apărut numeroase articole de presă, în care, din informațiile primite "pe surse" se relatează despre actele de corupție comise; tratamentul umilitor în perioada urmăririi penale din partea procurorului de caz, care, de altfel, s-a folosit de "succesul profesional" de a prinde o "rețea de polițiști corupți" pentru a fi avansat; dificultăți de reintegrare socială - refuzul angajatorilor de a-l angaja ca urmare a condamnării menționate în cazier; evitarea sa de către foștii colegi care nu doreau să pară asociați cu o persoană "coruptă", îndoiala cu privire la nevinovăția sa, care încă persistă în mintea foștilor colegi sau a cunoscuților, chiar dacă a fost găsit nevinovat de către justiție, cu caracter definitiv ș.a.m.d.

Precizează că, la data arestării preventive, abia își întemeiase o familie iar fiul său, Vlad, născut la data de 14 septembrie 2001, nu împlinise nici măcar un an la acel moment. După eliberarea din data de 18 martie 2003, în urma primei soluții de achitare dispusă de Curtea de Apel București, fiul său nu i se adresa cu apelativul „tată”. Dispariția sa ulterioară din viața lui, în cursul executării pedepsei, l-a privat din nou de sentimentul de securitate pe care îl generează prezența ambilor părinți în viața unui copil. Apoi, pentru o perioadă semnificativă de timp, relația tată - fiu a fost dificil de reconstruit.

Pe fondul tensiunii procesului penal, a privării de libertate și al eșecurilor repetate în demersurile legale de eliberare, tatăl său, Zărafu Silvestru, a suferit un infarct și depresii severe, iar mama a dezvoltat un psoriazis extrem de grav. Soacra sa a fost foarte afectată de situația familiei și pe acest fond s-a îmbolnăvit de cancer. Din nefericire, a decedat în mai 2008, fără a mai apuca să trăiască momentul recunoașterii oficiale a nevinovăției. Nu în ultimul rând, soția sa, care i-a fost alături emoțional în toată această perioadă, a suferit și suferă numeroase episoade de depresie. În mod inevitabil, relația de cuplu a fost serios afectată. Evident, suferința celor apropiați a fost, la rândul ei, o povară psihologică pentru reclamant, fiindcă se afla în imposibilitatea de a-i putea

proteja împotriva abuzului de drept a cărui victimă era, așa încât și familia sa a devenit victima colaterală a unei situații abuzive, nedrepte.

Dincolo de contabilizarea șocurilor prin care a trecut în acest interval de timp, și a capacității mai mult sau mai puțin inspirate a redactorului prezentei acțiuni de a le transforma într-o poveste care să poată fi evaluată de judecător, considera că premisa de la care trebuie să pornească instanța în stabilirea valorii despăgubirilor care să compenseze în mod rezonabil daunele morale, este aceea că fiecare dintre episoadele descrise au fost receptate pe fondul nevinovăției sale, confirmată și infirmată în intervalul ultimelor zece ani, până la validarea finală consfințită recent prin respingerea recursului împotriva sentinței de achitare prin sentința nr. 40 din 10 februarie 2011 dată de Curtea de Apel București.

Începuturile acestei istorii se plasează, cel puțin conform documentelor oficiale, la data de 15 iulie 2002, când se pretinde că C.J., comerciant de naționalitate chineză, a dat o declarație la Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar București, prin care pretindea că reclamantul (la momentul respectiv, ofițer de poliție în cadrul serviciului de combatere a criminalității economice și financiare), la data de 10 iulie 2002, i-ar fi cerut 2.000 de dolari americani (USD) pentru a-i restitui actele contabile ale societății sale comerciale, confiscate de poliție și că, în acest sens, a luat legătura cu R.P., pe care îl cunoștea deja, pentru a interveni cu scopul de a negocia suma respectivă. La data de 23 iulie 2002, procurorul a dispus arestarea preventivă a lui R.P. și începerea urmăririi penale împotriva sa, anterior acestei date fiind dispusă și ascultarea telefonului mobil, precum și "supravegherea activităților" sale și ale lui R.P., de către serviciile speciale ale Direcției generale de informații și protecție internă a Ministerului de Interne. La data de 2 august 2002, Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar București a pus în mișcare acțiunea penală și a dispus arestarea preventivă pentru o perioadă care expira la 31 august 2002. Prin încheierea din 12 august 2002, Tribunalul Militar București a admis plângerea reclamantului împotriva ordonanței prin care s-a dispus arestarea preventivă din data de 2 august 2002, cu motivarea ca această ordonanță încalcă art. 136, 137 și 148 lit. h) C. Pr. pen. și a dispus revocarea arestării preventive și punerea în libertate. Prin Decizia din 20 august 2002, Curtea Militară de Apel București a admis recursul parchetului și a confirmat măsura arestării preventive impusă prin ordonanța menționată anterior. Prin încheierea de ședință din 20 august 2002, Tribunalul Militar București a admis cererea parchetului și a prelungit cu încă 20 de zile arestarea preventivă, începând cu 1 septembrie 2002. Recursul declarat a fost respins prin Decizia nr. 272 a Curții Militare de Apel București din 5 septembrie 2002. Prin Ordonanța din data de 30 august 2002, Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial și-a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Parchetului Național Anticorupție. La data de 19 septembrie 2002, Tribunalul Militar București a respins ca neîntemeiată excepția invocată de reclamant referitoare la necompetența instanțelor militare în ceea ce îl privea, începând cu intrarea în vigoare a Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului (24 iunie 2002), conform căreia polițiștii erau, din momentul respectiv, funcționari publici, supuși competenței instanțelor de drept comun. Printr-o încheiere din aceeași zi,

instanța a admis cererea parchetului și a prelungit cu încă 30 de zile arestarea preventivă a subsemnatului, de la 21 septembrie până la 20 octombrie 2002. Prin Decizia nr. 312 din 31 octombrie 2002, Curtea Militară de Apel București a respins recursul sau împotriva încheierii din 19 septembrie 2002 a Tribunalului Militar Teritorial București, menținând această încheiere. Prin încheierea din 7 octombrie 2002, Tribunalul Militar Teritorial București a admis cererea parchetului și a prelungit cu 30 de zile arestarea preventivă, până la 19 noiembrie 2002. Prin Decizia nr. 308 din 15 octombrie 2002, Curtea Militară de Apel București a respins recursul sau și a menținut încheierea Tribunalului Militar Teritorial București. Prin Rechizitoriul nr. 3/P/2002 din data de 25 septembrie 2002 al Parchetului Național Anticorupție (PNA), a fost trimis în judecată pentru luare de mită și sustragere de documente. Prin Sentința nr. 175 din data de 11 noiembrie 2002, Tribunalul Militar București a dispus condamnarea sa la 5 ani închisoare și 3 ani interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a, b, c Cod Penal pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mita, prev. de art. 254 alin. 1 Cod Penal; condamnarea la 2 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de sustragere sau distrugere de înscrisuri prev. de art. 242 alin. 1 și 3 Cod Penal, 3 ani interzicerea drepturilor prevăzute de art. 64 lit. a, b, c, Cod Penal, deducerea din pedeapsa aplicată durata arestului preventiv de 02.08.2002 la zi, menținere stării de arest preventiv pentru 30 de zile, respectiv de la 20.11.2002 până la 19.12.2002 inclusiv. Prin Decizia nr. 112 din data de 7 decembrie 2002, Curtea Militară de Apel București a casat Sentința din 11 noiembrie 2002 pronunțată pe fond de Tribunalul Militar București, cu motivarea că, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 360/2002, competența de a analiza cauza pe fond revenea instanțelor de drept comun, sub sancțiunea nulității absolute, aceste prevederi aplicându-se și în cazul fazei de urmărire penală. A mai statuat că, prin nedeclinarea competenței, tribunalul a încălcat prevederile sancționate cu nulitatea absolută. Totuși, considerând că tribunalul militar urma să-și decline competența și că măsurile referitoare la menținerea în arest preventiv erau dintre cele care necesitau urgența, Curtea Militară de Apel București a făcut aplicarea art. 43 alin. 6 din CPP și a confirmat dispozitivul încheierii în ceea ce privește prelungirea arestării preventive de la 20 noiembrie până la 19 decembrie 2002. Prin încheierea din 17 decembrie 2002, Curtea de Apel București - Secția I Penală a constatat că este competentă să judece cauza conform Legii 360/2002 și a respins cererea Parchetului de pe lângă Curtea de apel București de prelungire a arestării preventive, cu 30 de zile, de la 20 decembrie 2002 la 18 ianuarie 2003. Prin Decizia nr. 5693 din data de 19 decembrie 2002, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul declarat de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București împotriva încheierii din 17 decembrie 2002 a Curții de Apel București, a casat hotărârea atacată numai cu privire la dispoziția referitoare la măsura arestării preventive a inculpatului și a menținut această măsură. Prin încheierea din 15 ianuarie 2003, Curtea de Apel București a admis, în temeiul art. 197 alin. 2 C.Pr. pen., excepția nulității absolute a măsurilor și actelor procedurale adoptate de instanțele militare necompetente și a constatat, din acest motiv, încetarea de drept a arestării preventive începând cu 21 octombrie 2002, data la care Tribunalul militar necompetent, sesizat prin rechizitoriu, prelungise măsura arestării preventive în

litigiu. În urma recursului declarat de Parchet, prin Decizia nr. 223 din data de 17 ianuarie 2003, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia citată anterior și a decis menținerea sa în arest preventiv, statuând că instanța - Curtea de Apel București - nu trebuia să analizeze decât propria sa sesizare și că nu era competentă să anuleze măsuri referitoare la arestarea preventivă a reclamantului a căror legalitate fusese confirmată de Curtea Militară de Apel București (o instanță incompetentă, de altfel s.n.) și de Curtea Supremă de Justiție în deciziile lor din 7 și, respectiv, 19 decembrie 2002. La data de 13 februarie 2003, Curtea de Apel București a dispus prelungirea duratei de arest preventiv pe o perioadă de 30 de zile de la 18.02.2003 la 13.03.2003 inclusiv. Prin Decizia nr. 11 din data de 18 martie 2003, Curtea de Apel București, a dispus achitarea cu privire la toate acuzațiile și punerea în libertate. La data de 19 martie 2003, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a declarat recurs împotriva deciziei menționate, recurs motivat mai târziu de Parchetul Național Anticorupție (în prezent, Direcția Națională Anticorupție). Prin Decizia nr. 3418 din data de 18 iunie 2004, ICCJ a admis recursul Parchetului și a dispus condamnarea sa la o pedeapsa de 3 ani și 6 luni de închisoare, aplicând, în consecință, prevederile art. 64 lit. a)-c) și art. 71 din Codul penal referitoare la pedepsele complementare și accesorii. Pedeapsa cu închisoarea de 3 ani și 6 luni a fost pusă în executare prin mandatul de executare a pedepsei închisorii nr. 54 din 30 iunie 2004 emis de Curtea de Apel București. Subsemnatul a fost încarcerat în Penitenciarul Jilava de unde a fost eliberat condiționat, în baza Sentinței din 20 septembrie 2005 pronunțată de Judecătoria Sectorului 4 București., dar efectiv la data de 27 septembrie 2005.

Urmare a sesizării Curții Europene a Drepturilor Omului, la data de 25 octombrie 2002 (cererea nr. 42.250/02), prin Hotărârea din 1 iulie 2008, în cauza Calmanovici împotriva României, Statul român a fost condamnat pentru încălcarea prevederilor art 5, art 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 3 din Protocolul la Convenție. În urma Hotărârii CEDO, a formulat cerere de revizuire a deciziei penale nr. 3418/2004, admisă de instanța supremă. Prin decizia penală nr. 1411 din 14 aprilie 2010, cauza a fost trimisă spre rejudecare Curții de Apel București, care a dispus achitarea prin sentința penală nr. 40 din 10 februarie 2011, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 3471 din 07.10.2011 pronunțată de ÎCCJ, prin care s-a respins, ca nefondat, recursul declarat de Parchetul de pe lângă ÎCCJ - Direcția Națională Anticorupție.

Cu referire la daunele materiale solicitate, invedereaza ca acestea decurg din necesitatea de reintegrare in functia detinuta anterior condamnarii, de restituire a unora dintre cheltuielile făcute cu plata avocaților în cursul urmăririi penale, pentru care mai deține înscrisuri doveditoare, respectiv suma de 3500 USD (echivalentul în lei la data restituirii) - achitată Cabinetului de Avocatura Corneliu Petre cu chitanțele nr. 0015 din 07.09.2002 și nr. 0016 din 12.09.2002 emise în baza Contractului de asistență juridică nr. 74015/06.09.2002. De asemenea, solicita despăgubiri materiale în sumă de 20.000 lei pentru pachetele cu alimente și bunuri furnizate de familie (peste 90) în perioada arestului preventiv și executării pedepsei.

În drept, reclamantul a invocat dispozițiile art. 3 din Protocolul nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, art. 52 din Constituția României și art. 504 - 506 C.pr. pen., art. 65 alin. 6 din Legea nr. 360/2002.

În susținerea cererii, au fost atașate la dosar, înscrisuri. La termenul de judecata din data de 16.11.2012, instanța a încuviințat în temeiul art 167 C.proc.civ pentru reclamant, proba cu înscrisuri și proba testimonială, depozitiile martorilor fiind consemnate și atașate la dosarul cauzei.

La termenul de judecata din data de 16.11.2012, tribunalul a luat act de precizarea catimii obiectului cererii atât în ceea ce privește daunele morale, cât și cele materiale. De asemenea, a luat act de renunțarea reclamantului la judecarea celui de-al treilea capăt de cerere. Iar la termenul de judecata din data de 18.01.2013, tribunalul a luat act de o nouă precizare a daunelor materiale (fila 142, vol II), precum și de precizarea întregii cereri de chemare în judecată (fila 198, vol II).

Paratul nu a formulat întampinare.

Analizând actele și lucrările dosarului, tribunalul reține următoarele:

Potrivit art. 504 C. proc. penală, „persoana care a fost condamnată definitiv are dreptul la repararea de către stat a pagubei suferite, dacă în urma rejudecării cauzei s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare. Are dreptul la repararea pagubei și persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată de libertate ori căreia i s-a restrâns libertatea în mod nelegal. Privarea sau restrângerea de libertate în mod nelegal trebuie stabilită, după caz, prin ordonanță a procurorului de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin ordonanță a procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j) ori prin hotărâre a instanței de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin hotărâre definitivă de achitare sau prin hotărâre definitivă de încetare a procesului penal pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j)”. „La stabilirea întinderii reparației se ține seama de durata privării de libertate sau a restrângerii de libertate suportate, precum și de consecințele produse asupra persoanei ori asupra familiei celui privat de libertate sau a căruia libertate a fost restrânsă” (art. 505 alin. 1). Reparația constă în plata unei sume de bani sau, ținându-se seama de condițiile celui îndreptățit la repararea pagubei și de natura daunelor produse, în constituirea unei rente viagere ori în obligația ca, pe cheltuielile statului, cel privat de libertate sau a căruia libertate a fost restrânsă să fie încredințat unui institut de asistență socială și medicală (art. 505 alin. 2). Persoanelor îndreptățite la repararea pagubei, care înainte de privarea de libertate erau încadrate în muncă, li se calculează, la vechimea în muncă stabilită potrivit legii, și timpul cât au fost private de libertate (art. 505 alin. 3).

Examinând textul de lege mai sus redat prin prisma probatoriului administrat, tribunalul constata că acesta este incident în situația de fapt expusă de reclamantul în cauză.

Astfel, pe fondul cererii, tribunalul reține că prin rechizitoriul nr 3/P/2002 întocmit de Parchetul National Anticorupție, reclamantul a fost trimis în judecată în stare de arest preventiv pentru savarsirea infractiunilor de luare de

mita și sustragere sau distrugere de înscrisuri. Prin sentința penală nr 11/18.03.2003 pronunțată de Curtea de Apel București, acesta a fost achitat și s-a dispus punerea în libertate. În urma admiterii caii de atac a recursului promovată de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, este pronunțată decizia penală nr 3418/18.06.2004 de instanța supremă, care dispune *condamnarea petentului* la o pedeapsă privativă de libertate de 3 ani și 6 luni închisoare, din care deduce perioada de arest preventiv cuprinsă între 2.08.2002-18.03.2003 (potrivit încheierii pronunțate în 30.06.2004 în Camera de Consiliu, de Înalta Curte de Casație și Justiție, fila 172 din dosar). Prin mandatul de executare nr 54/30.06.2004 este, asadar pusă în executare pedeapsă privativă de libertate, petentul fiind încarcerat la penitenciarul Jilava până la data eliberării condiționate, dispuse prin sentința pronunțată la data de 20.09.2005 de Judecătoria sector 4. Urmare a sesizării Curții Europene a Drepturilor Omului, la data de 25 octombrie 2002, prin Hotărârea din 1 iulie 2008, în cauza Calmanovici împotriva României, Statul român a fost condamnat pentru încălcarea prevederilor art 5.1, art 5.3, art 6.1, art 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 3 din Protocolul 1 la Convenție. În urma Hotărârii CEDO, a formulat cerere de revizuire a deciziei penale nr. 3418/2004, admisă de instanța supremă. Prin decizia penală nr. 1411 din 14 aprilie 2010, cauza a fost trimisă spre rejudecare Curții de Apel București, care a dispus achitarea prin sentința penală nr. 40 din 10 februarie 2011, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 3471 din 07.10.2011 pronunțată de ÎCCJ, prin care s-a respins, ca nefondat, recursul declarat de Parchetul de pe lângă ÎCCJ - Direcția Națională Anticorupție.

Se constată, asadar, că reclamantul se află în situația reglementată de art. 504 C. proc. penală, ce îi dă dreptul la repararea pagubei suferite prin condamnarea și arestarea sa penală pe nedrept.

Prejudiciul, în cazul răspunderii statului pentru erori judiciare, poate fi de ordin material, dacă este susceptibil de apreciere bănească ori moral (nepatrimonial), dacă nu poate fi evaluat în bani.

În speță, reclamantul a suferit atât un prejudiciu material, ce îi dă dreptul la reparare, cât și unul moral.

Întinderea prejudiciului material a fost dovedită numai în limita a 5910 lei, reprezentând *contravaloarea consultatiilor psihologice* și de psihoterapie și contravaloarea parțială a pachetelor. Cu referire la consultatiile psihologice, fără a nega impactul psihosocial avut asupra reclamantului acest tumult de evenimente și necesitatea acestuia în sensul terapiei psihologice, tribunalul reține că, efectiv prejudiciul material încercat este probat cu înscrisurile atasate la filele 144-145, vol II, respectiv chitanța nr 169/29.11.2012 în cuantum de 1500 lei și chitanța nr 72/14.12.2012, în cuantum de 1920 lei. Prin urmare, astfel cum chiar reclamantul a precizat pentru termenul din 18.01.2013, daunele materiale suportate până la acest moment în ceea ce privește consilierea din punct de vedere psihic și psihologic, însumează un *cuantum de 3420 lei*.

In cuprinsul aceleiasi cereri (fila 142, vol II), a mai solicitat reclamantul obligarea paratului la suportarea prejudiciului material viitor evaluat la 45440 lei, reprezentand cheltuielile pentru ședințele de psihoterapie aferente următorilor 7 ani. In ceea ce privește aceasta pretenție, tribunalul o găsește neintemeiata. Este evident ca in cauza sunt intrunite cerințele raspunderii civile delictuale. Insa, aceasta evidența nu poate fi generalizată, așa încât pentru fiecare pretenție in parte, prevederile art 998-999 C.civ (in vigoare la data săvârșirii faptei ilicite) trebuie sa fie incidente. Ca principiu, prejudiciul viitor poate fi reparat, dar cu condiția să fie cert, adică să fie sigur atat cu privire la existența sa, cat și cu privire la întindere. Actuala reglementare a lamurit aceste noțiuni in sensul ca prejudiciul viitor ar putea fi reparat, dacă producerea sa este neindoielnică. Or, in cauza dedusa judecării, tribunalul reține ca reclamantul nu a probat certitudinea prejudiciului posibil de suportat in următorii 7 ani, evaluat la suma de 45440 lei. Din cuprinsul raportului medical de evaluare efectuat de psihologul Balaci Gabriel rezultă, fără echivoc, faptul ca reclamantul nu are incheiat un angajament/contract de tratament cu acest cabinet medical. Așadar, este prematur de apreciat dacă reclamantul va urma aceste ședințe de consiliere, dacă vor fi efectuate in cadrul aceluiași cabinet, avand aceleași tarife. Cu atat mai mult apreciază tribunalul incert acest prejudiciu, cu cat reclamantul a constatat ca are nevoie de aceasta consiliere abia in luna noiembrie 2012 (adică după înregistrarea prezentei cauze pe rolul instanței).

A reținut tribunalul temeinicia daunelor materiale rezultând din *contravaloarea pachetelor*, dar doar in suma de 2490 lei, respectiv contravaloarea a 14 pachete și suma de 390 lei (300000 ROL ori 13 cereri de vorbitor). Pentru a reține aceasta împrejurare, tribunalul are in vedere ca până la apariția Ordinului nr 3131/29.10.2003, durata și periodicitatea vizitelor, numărul și greutatea pachetelor, precum și alte bunuri care pot fi primite de catre persoanele aflate in executarea pedepselor privative de libertate, toate aceste chestiuni nu erau reglementate normativ. Așadar, tribunalul va aplica dispozițiile acestui ordin in ceea ce priveste cererea reclamantului, statuând ca, deși parte din pretențiile sale vizeaza o perioada anterioara, ii sunt incidente și favorabile aceste prevederi. Este adevarat ca dispozițiile Ordinului nr 3131/2003 nu fac referire la o evaluare in bani a pachetelor, inasa sunt extrem de lamuritoare in ceea ce priveste posibilul conținut al unui pachet. Vazand dispozițiile capitolului II al menționatului ordin, coroborate cu pretențiile deduse judecării, respectiv suma de 150 lei/pachet, tribunalul constata rezonabilitatea acestei cereri. Cu toate acestea, constata că este dovedit prejudiciul material suportat in patrimoniul reclamantului (alături de acestuia patrimoniul comun al soților) doar in limita sumei de 2490 lei, intrucat examinand inscrisurile atasate la filele 213-244 din dosar, reține ca exclusiv aceste cereri de pachet, respectiv vorbitor sunt redactate de soția sa, Calmanovici Adriana. Cum proba devălmășiei in patrimoniul soților este facuta chiar prin certificatul de casatorie atasat, din mențiunile caruia rezulta ca in perioada de referință, reclamantul era căsătorit, tribunalul opinează in sensul existenței prejudiciului in patrimoniul sau intr-o valoare de 2100 lei (14 pachete ori 150 lei), contravaloarea pachetelor și suma de 390 lei (300000 ROL ori 13 cereri de vorbitor), reprezentând banii pentru ziare, astfel cum reiese din

cuprinsul in scrisurilor menționate și cel atașat la fila 207, vol I. În ceea ce privește diferența până la suma solicitată, tribunalul reține că în scrisurile depuse la filele 245-300, vol I și filele 1-7, vol II nu fac dovada existenței prejudiciului în patrimoniul reclamantului, fiind cereri redactate de mama acestuia, numită Zarafu Lenuța. Or, simpla dovadă a efectuării cheltuielii respective rămâne doar o prezumție față de condițiile în care poate fi antrenată răspunderea delictuală prevăzută de dispozițiile art. 998 și 999 Codul civil în sarcina paratului Statul Roman, atât timp cât nu s-a probat și faptul că patrimoniul mamei reclamantului ar fi comun cu al acestuia din urmă, suportând aceleași pierderi ori beneficii.

Cu referire la pretențiile reprezentând *cheltuieli de judecată-onorarii* de avocat efectuate în cadrul dosarelor penale, tribunalul va statua asupra netemeinicii acestora, din două considerente. Astfel, examinând în scrisurile depuse în susținere (filele 183-184, vol I), observă contractul de asistență juridică purtând semnătura unei alte persoane decât reclamantul, respectiv numită Ildiko Iancu, mama soției reclamantului. Așadar, trage o prezumție simplă din acest fapt, în sensul că angajamentul a fost luat de către această persoană. Or, așa cum s-a arătat și mai sus, simplul fapt că suma de bani a fost plătită, nu face automat dovada în sensul că datoria a fost suportată chiar în patrimoniul reclamantului. Iar, alte probe nu au fost administrate. De asemenea, va reține netemeinicia pretenției și în considerarea faptului că a mai fost solicitată o dată și reparată în parte. Prin cererea adresată CEDO, reclamantul a investit instanța europeană cu solicitarea de a obliga statul parat la restituirea sumei de 3500 USD și 1500 lei cu titlu de onorarii avocațiale din procedurile interne, iar prin hotărârea de condamnare, acesta este despăgubit cu suma de 12000 euro, daune morale și suma de 2111,26 euro, cheltuieli de judecată.

Cât privește posibilitatea reparării prejudiciului moral, în prezent, aceasta nu mai reprezintă o controversă, fiind chiar legiferată în cuprinsul NCC.

Prejudiciul moral nu poate fi probat prin probe materiale, de aceea, la stabilirea cuantumului daunelor solicitate, se au în vedere criteriile indicate chiar de art. 505 alin. 1 C. proc. penală, respectiv: durata privării de libertate sau a restrângerii de libertate suportate, precum și de consecințele produse asupra persoanei ori asupra familiei celui privat de libertate sau a cărui libertate a fost restrâns.

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția Civilă, prin decizia nr. 542 din 14 februarie 2008, a apreciat că stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu nepatrimonial include o doză de aproximare, ceea ce este de esență unui proces de apreciere, nefiind expresia unei realități materiale, susceptibilă de o constatare obiectivă, însă pot fi avute în vedere o serie de criterii, și anume: consecințele negative suferite de cel în cauză în plan fizic și psihic, importanța valorilor sociale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării,

în care a fost afectată situația familială, profesională și socială, iar

celui care le pretinde îi revine sarcina să producă un minimum de argumente și indicii din care să rezulte în ce măsură i-a fost produs un prejudiciu nepatrimonial.

În literatura de specialitate dauna morală este definită drept paguba suferită de o persoană ca urmare atingerii aduse drepturilor sale personale nepatrimoniale sau prin provocarea unei suferințe morale. Cuantificarea prejudiciului moral nu este, așadar, supusă unor criterii legale de determinare, daunele morale stabilindu-se prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării etc. Evaluarea daunelor morale presupune examinarea, în principal a unor criterii referitoare la consecințele suferite pe plan fizic și psihic, expunerea la disprețul public, atingerea gravă adusă onoarei și demnității, sentimentul de frustrare etc., daunele morale reprezentând compensația datorată pentru atingerea adusă valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, la sănătatea și integritatea corporală, la cinste, la demnitate, onoare, prestigiul profesional și alte asemenea valori.

De asemenea, în cuprinsul Deciziei nr. 2356 din 20 aprilie 2011 pronunțată în recurs de Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție se arată că, daunele morale sunt apreciate ca reprezentând atingerea adusă existenței fizice a persoanei, integrității corporale și sănătății, cinstei, demnității și onoarei, prestigiului profesional, iar pentru acordarea de despăgubiri nu este suficientă stabilirea culpei autorității, ci trebuie dovedite daunele morale suferite. Sub acest aspect, partea care solicită acordarea daunelor morale este obligată să dovedească producerea prejudiciului și legătura de cauzalitate dintre prejudiciu și fapta autorității.

Tribunalul va avea în vedere impactul psihic suferit de reclamant, dar și de familia sa și de consecințele negative create în plan familial, social, profesional, precum și intensitatea cu care au fost percepute. Prin condamnarea pe nedrept a reclamantului, prin durata procedurilor, arestarea sa preventivă într-o cauză, în care după mai mulți ani a fost achitat, s-a adus atingere valorilor care definesc personalitatea umană, valori care se referă la existența fizică a omului, sensibilitatea fizică și psihică, la cinste, demnitate, onoare și alte asemenea valori. Dreptul la viață, la integritatea fizică și psihică a persoanei,

precum și inviolabilitatea libertății individuale și a siguranței sale sunt garantate de Constituția României, de CEDO.

Or, în perioada detenției reclamantul a fost lipsit de modul său de viață obisnuit, de relațiile cu familia și prietenii, fiind obligat să suporte privațiunile specifice detenției, dar și condițiile improprii de dormit, hrană, igienă. Acestea au făcut ca reclamantul să suporte suferințe fizice, dar și psihice (probate de altfel, îndestulător cu actele medicale depuse la dosar), accentuate de perioada relativ lungă de detenție, ale căror consecințe pot fi înlăturate prin acordarea unor despăgubiri banesti în măsura să-i asigure resursele financiare necesare reluării, pe cât posibil a modului său de viață obisnuit.

Tribunalul va mai reține în stabilirea cuantumului despăgubirii morale ce se va acorda și proba testimonială administrată în cauză. Cu privire la condițiile de detenție, va avea în vedere depozitia mărtorului Chirila Vasile (fila 200, vol II), care a relatat ca reclamantului, ca și celorlalți deținuți li se desfăcea corespondența, iar în celula stăteau cu persoane fumătoare, acesta fiind nefumător. Or, tocmai în această materie, prin cauza *Elefteriadis împotriva României*, statul a fost condamnat pentru împrejurări care vizau condițiile de detenție în penitenciarul Rahova, respectiv modul în care petentul era transportat către instanțe și înapoi, precum și modul în care era detinut în locurile amenajate persoanelor private de libertate, alături de alți deținuți fumători, el fiind nefumător.

De asemenea, mărtorul, cu care reclamantul a fost coleg de celulă, a relatat despre condițiile dezumanizante din detenție, lipsa dotărilor minime pentru a asigura igiena, sau starea de sănătate fizică.

Important, însă pentru împrejurările concrete ale acestei spete, în delimitarea despăgubirilor morale, este faptul că simpla condamnare a statului român de către instanța europeană, în opinia acestui tribunal reprezintă o reparație echitabilă a prejudiciului suferit. Asadar, reclamantul a beneficiat deja de o satisfacție prin pronunțarea Hotărârii în cauza *Calmanovici c. României*. Mai mult, prin hotărârea amintită, CEDO a obligat Statul Român la plata unor daune morale de 12000 euro. Este adevărat că cele două forme de reparație nu se exclud, însă, așa cum s-a reținut mai sus, este părerea acestui tribunal că în completarea criteriilor de determinare a daunelor morale, astfel cum au fost stabilite în practica judiciară internă, trebuie avut în vedere, în acest caz concret, și satisfacția echitabilă primită de reclamant prin pronunțarea unei hotărâri de condamnare a României de o instanță europeană.

În raport de aceste criterii, tribunalul apreciază că se impune admiterea în parte a capatului de cerere privind daunele morale, cu obligarea pârâtului la plata sumei de 1.800.000 lei, sumă de natură a acoperi prejudiciul moral suferit și care, prin stabilirea în mod global, va acoperi toate pagubele pricinuite reclamantului atât din punct de vedere fizic, cât și psihic. Însă, pentru aceleași motive reține că satisfacția echitabilă pretinsă, cu acest titlu, respectiv suma de

3652640 lei, este disproporționată în raport de consecințele negative ce pot fi identificate în concret.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite în parte acțiunea formulată de reclamantul **CALMANOVICI VIOREL**, cu domiciliul ales la SCA Constantinovici, McCann și Asociații, cu sediul în București, B-dul Primăverii, nr. 32, et. 1, ap. 2, sector 1, în contradictoriu cu pârâtul **STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE**, cu sediul în București, str. Apolodor, nr. 17, sector 5.

Obliga pârâtul la plata sumei de 5910 lei cu titlu de daune materiale reprezentând contravaloarea consultațiilor psihologice și de psihoterapie și contravaloarea parțială a pachetelor.

Obliga pârâtul la plata sumei de 1.800.000 lei cu titlu de daune morale.

Respinge în rest pretențiile, ca neîntemeiate.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică, astăzi, 25.01.2013.

PREȘEDINTE,
Crina Liliana Buricea

GREFIER,
Mihaela Roceanu

**TRIBUNALUL BUCUREȘTI
SECȚIA a V- a CIVILĂ**

Prezenta copie este conformă cu originalul, aflat în dosarul acestui Tribunal Nr. 4519/13/12 și se legalizează de noi.

Grefier, *A. Rotaru*

Definitiv, cu recurs.

*În data de 27.03.2013 s-a declarat
recurs de către Calmanovici Viorel. n.j
Pachetul T.B*

dat 28.03.2013

red.jud. C.L.B/28.02.2013
th red.N.V.